

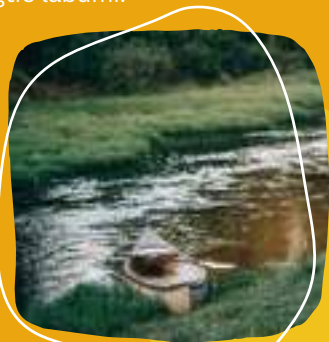
DABAS RESURSI

Dabiskās ekosistēmas sniedz neskaitāmus labumus, kas nodrošina sabiedrības eksistenci un attīstību, tomēr dabas resursu **pārtēriņš** un nepārdomāta resursu izmantošana rada risku cilvēces pastāvēšanai. Šobrīd sabiedrība izmanto dabas sniegtos labumus **1,7 reizes ātrāk** nekā tie spēj atjaunoties un šis ātrums nepārtraukti pieaug. Ņemot vērā dabas resursu patēriņa ātrumu, pieejamie dabas sniegtie labumi un līdz ar to arī dzīves līmenis tuvāko gadu laikā draud samazināties.

EKOSISTĒMU PAKALPOJUMI

Ekosistēmu pakalpojumi ir labumi, ko cilvēki iegūst no ekosistēmām un kas nodrošina sabiedrības eksistenci un attīstību.

Neatkarīgi no tā vai cilvēks dzīvo mazā ciemā, vai lielpilsētas centrā, viņa atkarība no ekosistēmu pakalpojumiem ir identiska - ikvienam ir nepieciešama pārtika, svaigs gaiss, drošība un citi dabas sniegtie labumi.

Projekts "Cik maksā daba?" apskata ekosistēmu pakalpojumus caur to aptuveno monetāro izteiksmi. Projekts tiek īstenots ar Latvijas vides aizsardzības fonda finansiālu atbalstu, projekta "Atbildīgs dzīvesveids" aktivitātes "Videi draudzīga dzīvesveida izglītojošu pasākumu īstenošana" ietvaros. Projektu īsteno nodibinājums "Eko forums", sadarbībā ar biedrību "Baltijas krasti".

PAKALPOJUMU GRUPAS:

Apgādes pakalpojumi:

Visi tie dabas sniegtie labumi, ko cilvēki izmanto, kā barības vielu, vai izejmateriālus. Šie pakalpojumi ir cilvēku izmantotā pārtika un ūdens, izejvielas celtniecībai, enerģijas ražošanai, ģenētiskie, zāļu un dekoratīvie resursi.

Regulācijas pakalpojumi:

Pakalpojumi, kas ļauj cilvēkam "justies droši" – tā ir augsnes un gaisa kvalitātes uzturēšana, plūdu un slimības risku kontrole un citi labumi, kas nodrošina cilvēces eksistenci uz planētas Zeme. Šie pakalpojumi bieži ir "neredzami", tāpēc lielākoties tiek uzskatīti par pašsaprotamiem un tādiem, kas būs pieejami vienmēr.

Kultūras pakalpojumi:

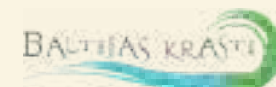
Nemateriālie labumi, ko cilvēki gūst mijiedarbojoties ar dabu – aktīvā un pasīvā atpūta dabā, tūrisms, garīgā un emocionālā bagātināšanās un citi labumi.

Reģ Nr. 1-08/87/2022

CIK MAKSĀ DABA?

Dabas resursu ilgtspējīga izmantošana, pieņemot pārdomātus lēmumus izvērtējot alternatīvas un apzinoties, ka ne vienmēr īstermiņa ekonomiskie un finanšu ieguvumi atsver ilgtermiņa ekonomiskos zaudējumus.

STRAUJI PIEAUGOŠAIS PASAULES IEDZĪVOTĀJU SKAITS UN DOMINĒJOŠAIS FOKUSS UZ PATĒRĒŠANU UN EKONOMIKAS INTENSIFICĒŠANU LIEK NEKAVĒJOTIES DOMĀT, KĀ SABIEDRĪBAI TURPMĀK EKZISTĒT NO VIENAS PUSES MAZINOT DABAS RESURSU PĀRTĒRĪŅU UN NEGATĪVO IETEKMI UZ VIDU, UN NO OTRAS PUSES SAGLABĀJOT EKONOMISKĀS ATTĪSTĪBAS VIRZĪBU.

Ekosistēmu pakalpojumu ekonomiskās novērtēšanas mērķis ir uzsvērt ekosistēmu sniegto labumu neatņemamo nozīmi cilvēku labklājībā parādot pakalpojumu vietu sociālekonomiskajā sistēmā.

Norādītās ekosistēmu pakalpojumu monetārās vērtības ir indikatīvas. Ar ekosistēmu pakalpojumu ekonomisko vērtību aprēķinu var iepazīties šeit:

CILVĒCES PASTĀVĒŠANA IR ATKARĪGA NO DABAS UN TĀS SNIEGTAJIEM LABUMIEM.

Erozijas kontrole 37 €/ha/gadā

Biodaudzveidība 1885 €/gadā

Plūdu kontrole 7548 €/ha/gadā

Ūdens 1901 €/ha/gadā

Ūdens filtrācija 2211 €/ha/gadā